

спостерігається для більшості факторів, але є виключення, які пов'язані з інноваціями та інтернаціоналізацією МСБ.

Найвищий рівень зростання характерний для показника 7 – стандарти та технічні регулювання та показник 1 – навчання підприємців та жіноче підприємництво. Позитивні зміни переважно стосуються посилення інституційного, регуляторного та операційного середовища (показник 3 – Регуляторні обмеження в політиці одо підтримки МСБ, 4 – Операційне середовище для підприємств МСБ та 2 – Банкрутство та надання другого шансу для підприємств МСБ)

Прогрес більшою мірою було досягнуто шляхом впровадження процедур дерегуляції економічної діяльності, пришвидшення процедур бізнес-реєстрації та використання інструментів електронного врядування.

Слабкі сторони стосуються переважно сфер банкрутства, оцінки впливу регуляторних процедур, загального регуляторного тягаря для бізнесу. Відсутність стратегії розвитку МСБ та плану дій сприяють анти систематичному механізму здійснення політиці в секторі МСБ та існуванні вузьких місць в інституційних регулюваннях для МСБ.

Довгострокова стратегія для розвитку МСБ, включаючи створення більш привабливої законодавчої системи, удосконалення ефективності консультування між державним та приватним сектором, зокрема посередництво для МСБ у прийнятті законів, сприяння кооперації між дослідницькими інститутами та бізнесом, створення пільг для інноваційної діяльності МСБ повинні стати пріоритетними напрямками політики для влади в Україні.

Отже, міжнародні рейтинги, а саме SME Policy Index можна розглядати як напрям оцінки економіки в аспектах бізнес-розвитку, підкреслюючи основні сильні та слабкі сторони, які можуть бути корисними для інвесторів, фінансових і державних інституцій та інших учасників ринку.

Література

1. SME Policy Index: Eastern Partner Countries 2016. Assessing the Implementation of the Small Business Act for Europe. Available at: https://www.keepeek.com//Digital-Asset-Management/oecd/development/sme-policy-index-eastern-partner-countries-2016_9789264246249-en#page23.
2. SME Policy Index. Eastern Partner Countries 2012. PROGRESS IN THE IMPLEMENTATION OF THE SMALL BUSINESS ACT FOR EUROPE. Available at: <http://www.oecd.org/global-relations/SMEEasternPartnership.pdf>.

УДК 330.341: 659.235

Світлана Кір'ян

*к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування
ПВНЗ «Європейський університет»,
s_kiryan@ukr.net*

**ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ГОСПОДАРСТВ НААН**

**ФИНАНСИРОВАНИЕ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НАУЧНО-
ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ УЧРЕЖДЕНИЙ НААН**

**FINANCING OF INNOVATIVE ACTIVITIES SCIENTIFIC-RESEARCH
INSTITUTIONS NAAS**

Анотація. Фінансування інноваційної діяльності науково-дослідних установ НААН необхідне з метою підвищення інноваційних розробок в сільському господарстві. Розподіл бюджетних коштів здійснюється пропорційно прогнозованим обсягам витрат на виконання робіт у первинному насінництві. Розв'язання проблеми фінансування інноваційної діяльності науково-дослідних господарств має здійснюватися на більш організованій основі, з визначенням

кількарічної стратегії та стимулюванням зі сторони держави залучення до цих процесів приватного капіталу.

Аннотация. Финансирование инновационной деятельности научно-исследовательских учреждений НААН необходимо с целью повышения инновационных разработок в сельском хозяйстве. Распределение бюджетных средств осуществляется пропорционально прогнозируемым объемам затрат на выполнение работ в первичном семеноводстве. Решение проблемы финансирования инновационной деятельности научно-исследовательских хозяйств должно осуществляться на более организованной основе, с определением многолетней стратегии и стимулирования со стороны государства привлечения к этим процессам частного капитала.

Abstract. The financing of innovation activity of research institutes of NAAS is necessary in order to increase innovative development in agriculture. The distribution of budget funds is carried out in proportion to the estimated amount of expenses for the performance of works in primary seed. The solution of the problem of financing innovative activities of research and development farms should be organized on a more organized basis, with the definition of a multi-year strategy and incentives from the state to involve private capital in these processes.

Одним із видів інноваційної діяльності НААН є формування та розвиток науково-дослідних господарств. У свою чергу, вони належать до сфери наукового забезпечення ведення сільського господарства і, як інноваційна складова, є об'єктом державної підтримки.

В Україні, відповідно до Закону "Про наукову і науково-технічну діяльність", в ст. 48 "Фінансове забезпечення наукової і науково-технічної діяльності", визначено, що бюджетне фінансування здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, а обсяг коштів щорічно визначається в Законі про "Державний бюджет України" - не менше 1,7% ВВП. Проте, на практиці фінансування значно нижче, питома вага загального обсягу видатків на фінансування наукових і науково-технічних робіт в структурі ВВП України в 2014 р склала 0,62%, в тому числі за рахунок коштів державного бюджету - 0,21%. У цьому ж періоді питома вага витрат на наукові дослідження і розробки у ВВП країн ЄС-28 в середньому становили 2,03% [1].

Так, на думку академіка С. Володіна, «недооцінка ролі формування національних інноваційних систем уже в найближчі роки буде мати негативні наслідки, у тому числі й для аграрного сектору України. В умовах жорсткої конкуренції на світових ринках Україна може стати сировинним придатком технологічно розвинутих країн»[2].

З 2012 р. до теперішнього часу (збережено в Держбюджеті-2018) діє програма 2801050 "Дослідження, прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері розвитку агропромислового комплексу, підготовка наукових кадрів, наукові розробки у сфері стандартизації та сертифікації сільськогосподарської продукції, дослідження та експериментальні розробки у сфері агропромислового комплексу", паспорт якої на поточний період затверджений спільним наказом Міністерства аграрної політики та Міністерства фінансів України № 80/314 від 12.03.2015.

Таблиця 1

ФІНАНСУВАННЯ БЮДЖЕТНОЇ ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ГОСПОДАРСТВ НААНУ ЗА ПЕРІОД 2014-2016 РР. ТА ПЛАН НА 2017 Р.,
тис. грн.

Код програми	2014 р.		2015 р.		2016 р.		2017 р.
	план	факт	план	факт	план	факт	план
2600	1247,0	1247,0	2219,7	2219,7	2629,9	2411,9	1527,5
у т.ч. рослинництво	758,7	758,7	1308,6	1308,6	1527,5	1400,0	1527,5

Джерело: За даними [3].

За обсягами фінансування, частка витрат на наукові розробки в сільському господарстві у витратах апарату МАПіПу 2014 р. склала 3,9%, а обсяг фінансування - 104,54 тис. грн. У 2015 р. обсяг фінансування не змінився і навіть зменшився до 86,92 тис. грн., але в структурі витрат апарату зайняв 16,5% через низькі витрати на інші програми. Виконання планових показників за бюджетною програмою 2801050 високе, 91-95%, що пояснюється захистом соціальних статей на підтримку діяльності наукових установ. Видатки розвитку на науку не збільшувалися, на 2017 рік передбачено 109,340 тис. грн. за програмою 2801050, що в структурі витрат апарату займає 2,7%, а на 2018 р. – 232,445 тис. грн., або 3,4 % видатків.

Фінансування діяльності польових дослідних станцій рослинництва здійснюється безпосередньо з бюджету Академії аграрних наук України (далі - НААНУ), в рамках бюджетної програми за кодом 6591080 "Здійснення заходів щодо підтримки науково-дослідних господарств" (2700) у напрямку - селекція сільськогосподарських культур в первинних ланках насінництва. Станом на 2015 р. у підпорядкуванні НААНУ перебувала 51 дослідна станція та інші науково-дослідні установи, інститути і наукові центри. За період 2014-2017 рр. фінансування планувалося і здійснювалося в обсягах, наведених в табл. 1.

Галузь знаходиться в критичному стані, коштів явно не вистачає на ведення повноцінної діяльності. Якщо в 2014-2015 рр. планове фінансування і касове споживання були ідентичні, в 2016 р. недофінансування навіть планових бюджетів склало 8%. Якщо в 2016 р. проти 2014 р. фактичне фінансування зросло в 1,93 рази, то в планах на 2017 р. проти фактичних касових видатків 2016 р. зменшення фінансування склало 36,7%.

У звіті НААН за 2017 рік [2] приведено дані щодо фінансування науково-дослідних господарств, аналіз яких здійснено у таблиці 2.

Таблиця 2

**ЗАХОДИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ГОСПОДАРСТВ
НААН ЗА ПРОГРАМОЮ 6591080 У 2017 Р.**

Показники	Од. виміру	Виконання за звітний період		
		Заг. фонд	Спец. фонд	Разом
1	2	3	4	5
Кількість підприємств, які визначені виконавцями програми селекції сільськогосподарських культур у первинному рослинництві	од.	5		5
Площа посіву для виробництва оригінального насіння	га	619		619
Часткова компенсація вартості робіт у первинному насінництві на придбання насіння розсадників розмноження	тис.грн.	128,2		128,2
Часткова компенсація вартості виконання робіт у первинному насінництві на придбання мінеральних добрив	тис.грн.	567		567
Часткова компенсація вартості виконання робіт у первинному насінництві на придбання засобів захисту рослин	тис.грн.	211,6		211,6
Часткова компенсація вартості виконання робіт у первинному насінництві на придбання пально-мастильних матеріалів	тис.грн.	425		425
Часткова компенсація вартості виконання робіт у первинному насінництві на придбання запасних частин до сільськогосподарської техніки	тис.грн.	195,6		195,6
Обсяг придбання насіння розсадників розмноження для виробництва оригінального насіння	тонн	7		7
Обсяг придбання мінеральних добрив	тонн	104		104
Обсяг придбання засобів захисту рослин	кг	1088,5		1088,5
Обсяг придбання паливно-мастильних матеріалів	тонн	42,8		42,8
Придбання запасних частин до селекційної сільськогосподарської техніки	шт.	163		163
Обсяг виробленого оригінального насіння зернових та зернобобових культур	тонн	2220		2220
Сума часткової компенсації витрат на виробництво 1 тони оригінального насіння	грн.	688,1		
Підвищення рівня якості насіння та садивного матеріалу у порівнянні з попереднім роком	%	5		

Джерело: За даними [3].

Згідно наведених даних спостерігаємо, що фінансування у обсязі 1528,3 тис. грн. у межах плану і здійснювалось лише з загального фонду. При цьому, фінансувалось 5 таких господарств, площа посіву у яких – 619 га. За структурою держпідтримки по статтях виробництва, частковій компенсації підлягали вартість насіння, мінеральних добрив, виконаних робіт, придбання пально-мастильних матеріалів та запасних частин. У результаті було придбано 7 т насіння, 104 т міндобрив, 1088 кг засобів захисту рослин, 43 т пальних матеріалів, 163 шт. запчастин тощо. У результаті діяльності науково-дослідних господарств первинного рослинництва вдалося досягти підвищення якості насіння та садивного матеріалу, у порівнянні з попереднім роком, на 5%. Як бачимо, і обсяги і напрями фінансування досить мало масштабні і не забезпечують повноти проведення інноваційних досліджень.

Тому закономірно, що розв'язання проблеми фінансування інноваційної діяльності наукових установ на прикладі рослинницьких підрозділів має здійснюватися на більш організованій основі, з визначенням кількарічної стратегії та стимулювання зі сторони держави залучення до цих процесів приватного капіталу.

Література

1. *Кирьян М.В., Радченко О.Д., Кирьян С.М.* Учет бюджетного финансирования полевых опытных станций в Украине. // Известия Национальной Академии наук Республики Казахстан. Серия аграрных наук, 2017. – Вып. 3, № 39. – С.14-25.
2. Науково-консультаційна діяльність у системі НААН, як складова інноваційно-інвестиційного розвитку АПК. / С. А. Володін, І. М. Криворучко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Сер. : Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. - 2013. - Вип. 181(3). - С. 36-40.
3. Використання коштів державного бюджету НААН. Звіт за 2017 рік. Електронний ресурс. URL: http://naas.gov.ua/content/publicna-informaciya/Vikoristannya_koshtiv_derj_budjetu/ (дата звернення: 18.03.2018).

УДК 339.138

Світлана Клименко

*к. е. н., доцент кафедри економіки підприємств,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима
Гетьмана», kneusvetlana@ukr.net*

Богдана Москаленко

*студентка 5 курсу факультету економіки та управління
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима
Гетьмана», danaserg@ukr.net*

ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

ИНТЕНСИФИКАЦИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В УСЛОВИЯХ КОММЕРЦИАЛИЗАЦИИ ИНТЕЛЕКТУАЛЬНОЙ

INTENSIFICATION OF INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP IN THE CONTEXT OF INTELLECTUAL PROPERTY COMMERCIALIZATION

Анотація. В роботі досліджено вплив комерціалізації інтелектуальної власності на якісний розвиток інноваційного підприємництва та виявлено причинно-наслідковий зв'язок між інвестиціями у науку і розробки та економічним ростом.

Аннотация. В работе исследовано влияние коммерциализации интеллектуальной собственности на качественное развитие инновационного предпринимательства и выявлена причинно-следственная связь между инвестициями в науку и разработки та экономическим ростом.